دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر دەرسلىكلىرىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش ھەيئىتى
تەكشۈرۈپ بېكىتكەن سىناق نۇسخا

ZHONGGUO
LISHI
DITUCE

تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئۈچۈن جۇڭگو تارىخى (سىناق نۇسخا)

2-قىسىم

(سۈي سۇلالىسىدىن— مىڭ سۇلالىسىغىچە)

تارىخ ئاتلىسى

جۇڭگو خەرىتىلەر نەشرىياتى

مۇندەرىجە

يىلنامە 1

سۇي سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى 2-3

قوشۇمچە: ئۈچ ۋازارەت، ئالتە پىرقە تۈزۈمى

سۇي سۇلالىسىنىڭ ئاخىرلىرىدىكى دېھقانلار قوزغىلىڭى 3

سۇي سۇلالىسىدىكى قاناللار 3

تاڭ سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى 4-5

تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى سودا شەھەرلىرى ۋە قول ھۈنەرۋەنچىلىك رايونلىرىنىڭ تارقىلىشى 6

تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى چاڭئەن شەھىرى 7

تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى چېگرا رايونلاردىكى ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ جايلىشىشى 7

تاڭ سۇلالىسىنىڭ چەت ئەللەر بىلەن بولغان قاتناش ئالاقىسى 8

تاڭ شۈەنزاڭنىڭ غەربكە ساياھىتى 8

ئۆڭلۈك-سۆيگۈن توپلىڭى........................ 9

تاڭ دەۋرىدىكى ۋاسساللارنىڭ جايلىشىشى........ 9

خۇاڭ چاۋ قوزغىلىڭى 10

سۇي-تاڭ سۇلالىلىرىدىكى پەن-تېخنىكا ۋە مەدەنىيەت-سەنئەت 10

بەش سۇلالە، ئون پادىشاھلىق 11

چېنچياۋ ھەربىي ئۆزگىرىشى 12

لياۋ، شىمالىي سۇڭ ۋە غەربىي شيا (تاڭغۇت) خانلىقلىرىنىڭ ۋەزىيىتى........................ 13

قوشۇمچە: شىمالىي سۇڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى دۇڭجىڭ شەھىرى

چەنيۈەن ئىتتىپاقلىق ئەھدى 14

جىن سۇلالىسىنىڭ لياۋ ۋە شىمالىي سۇڭ سۇلالىلىرىنى يوقىتىشى 14

جىن سۇلالىسى قوشۇنىنىڭ جەنۇبقا يۈرۈش قىلىشى ۋە پادىشاھ سۇڭ گاۋزۇڭنىڭ قېچىش يولى...... 15

يەنچېڭ چوڭ جېڭى 15

جىن، جەنۇبىي سۇڭ ۋە غەربىي شيا (تاڭغۇت) سۇلالىلىرىنىڭ ۋەزىيىتى 16

بەش سۇلالە، لياۋ، شيا، سۇڭ، جىن سۇلالىلىرى ئىگىلىكىنىڭ جايلىشىشى 17

موڭغۇللارنىڭ باش كۆتۈرۈشى ۋە يۈەن سۇلالىسىنىڭ جۇڭگونى بىرلىككە كەلتۈرۈشى 18

يۈەن سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى........ 19

قوشۇمچە: يۈەن سۇلالىسىنىڭ مىللەتلەرنى دەرىجىگە ئايرىش جەدۋىلى

يۈەن سۇلالىسى قول ھۈنەرۋەنچىلىكىنىڭ جايلىشىشى 20

قوشۇمچە: يۈەن سۇلالىسىنىڭ خانبالىق شەھىرى

يۈەن سۇلالىسىدىكى ئاشلىق توشۇش يولى ۋە دېڭىز نەقلىياتى

يۈەن سۇلالىسىنىڭ دۆلەت ئىچى ۋە چەت ئەللەر بىلەن بولغان قاتنىشى 20

سۇڭ، يۈەن سۇلالىلىرى دەۋرىدىكى پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت، سەنئەت 21

قىزىل ياغلىقلىقلار قوزغىلىڭى ۋە جۇيۈەنجاڭ تەسىر كۈچىنىڭ زورىيىشى 21

مىڭ سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى ... 22-23

مىڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى بېيجىڭ شەھىرى......24

ئاپەتنى يوقىتىش ئۇرۇشى 24

مىڭ سۇلالىسى ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق جايلىشىشى 25

جېڭ خېنىڭ غەربىي ئوكيانغا قىلغان سەپىرى ..26

چى جىگۇاڭ قوشۇنىنىڭ ياپون قاراقچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش ۋەزىيىتى 26

ئالەمدىكى بارچە دۆلەتلەرنىڭ تولۇق خەرىتىسى (بىر قىسمى) 27

تۇمۇباۋ قەلئەسى ئۆزگىرىشى ۋە بېيجىڭنى قوغداش جېڭى 27

سارخۇ ئۇرۇشى 27

مانجۇلارنىڭ باش كۆتۈرۈشى 28

مىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرلىرىدىكى دېھقانلار ئۇرۇشى 28

شۈ شياكې ساياھەت قىلغان ۋە تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان يوللار 29

مىڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى مەدەنىيەت، سەنئەت 29

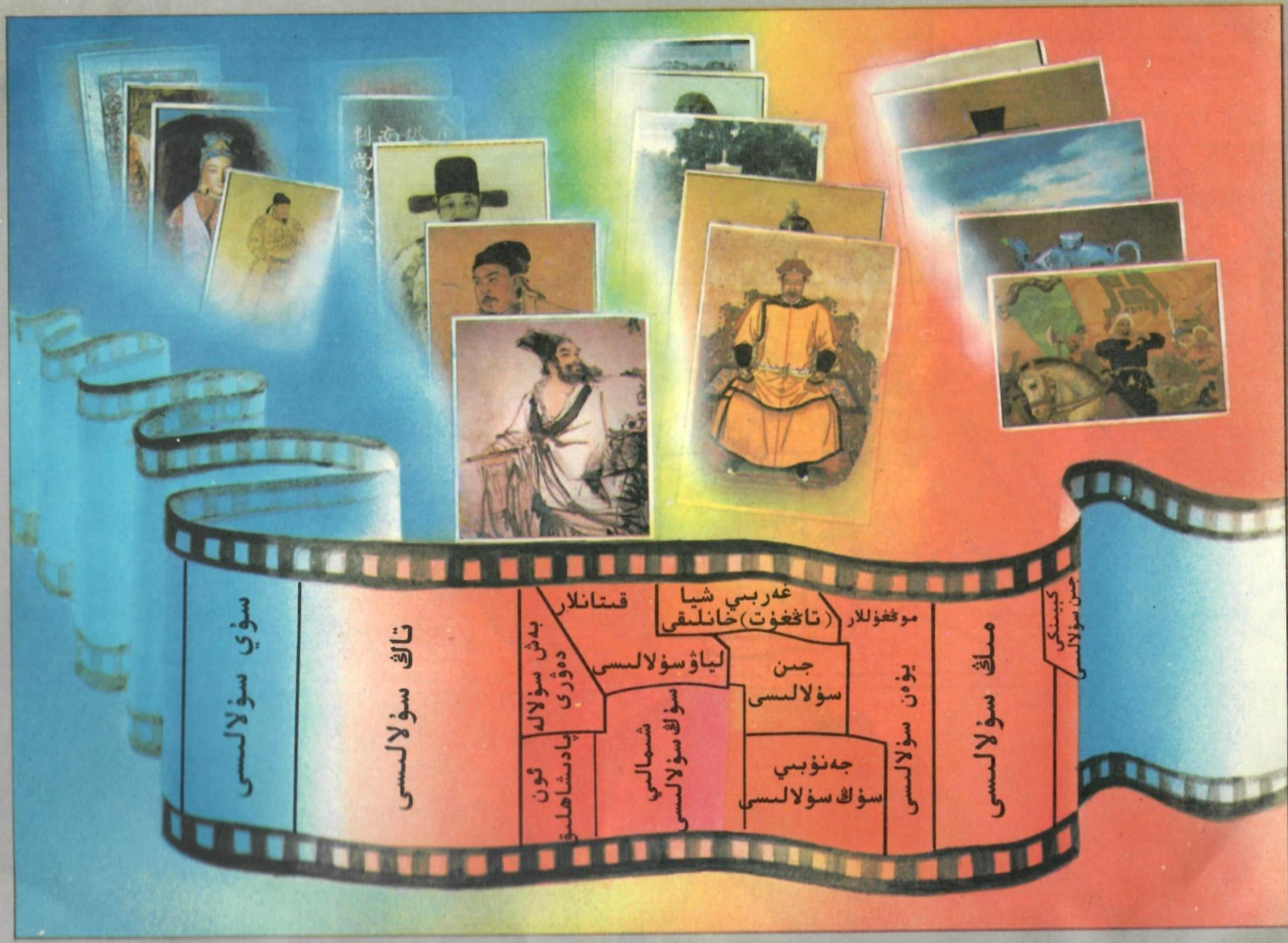
سۇي سۇلالىسى
تاڭ سۇلالىسى
بەش سۇلالە دەۋرى
قىتانلار
لياۋ سۇلالىسى
شىمالىي سۇڭ سۇلالىسى
غەربىي شيا (تاڭغۇت) خانلىقى
جىن سۇلالىسى
جەنۇبىي سۇڭ سۇلالىسى
موڭغۇللار
يۈەن سۇلالىسى
مىڭ سۇلالىسى
كېيىنكى جىن سۇلالىسى

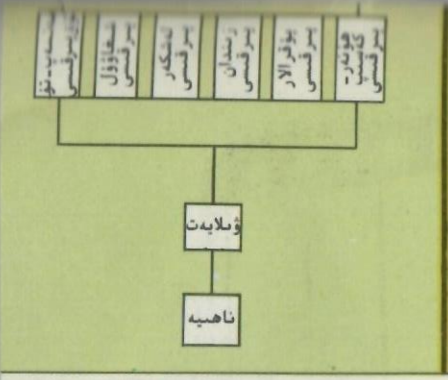
ۋىلايەت
ناھىيە

پادىشاھ سۇي ۋېندى
ئەنشا ئاقىم ئاراللىرى
دېڭىزى
ژىڭمۇئەنشا
ئوكيان
0 280 560 840 km

سۇي سۇلالىسىنىڭ ئاخىرلىرى-
دىكى دېھقانلار قوزغىلىڭى
جۇجۇن
بېيجىڭ
خۇاڭخې
617-يىلى لى يۈەن مۇشۇ يەردە سۇي سۇلالىسىغا قارشى ئەسكەر چىقارغان.
تەيىيۈەن (جىنياڭ)
ۋاڭ بو
611-يىلى
چاڭبەيشەن تېغى
لىياڭ ئامبىرى
جەيراڭ
جەيراڭ لى مى
ۋاگاڭ
داشىڭ (چاڭئەن)
لوياڭ
شىڭلو ئامبىرى
شىگياڭ
618-يىلى پادىشاھ سۇي ياڭدى مۇشۇ يەردە قول ئاستىدىكى سەركەردىسى تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلىدۇ.
618-يىلى لى يۈەن ئۆزىنى پادىشاھ دەپ ئاتاپ، تاڭ سۇلالىسىنى قۇرۇپ، مۇشۇ يەرنى پايتەخت قىلىپ بېكىتتى.
خۇەيشۇي دەرياسى
جياڭدۇ
چاڭجياڭ
يۇخاڭ
سۇي سۇلالىسى
دەرياسى
ھاكىمىيەت قۇرۇش
ۋاگاڭ قوشۇنى پائالىيەت قىلغان رايونلار
بىرقەدەر چوڭ كۆلەملىك دېھقانلار قوزغىلىڭى پارتلىغان رايونلار
لى يۈەن قوشۇنىنىڭ داشىڭغا ھۇجۇم قىلىش يۆنىلىشى
0 120 240 360 km

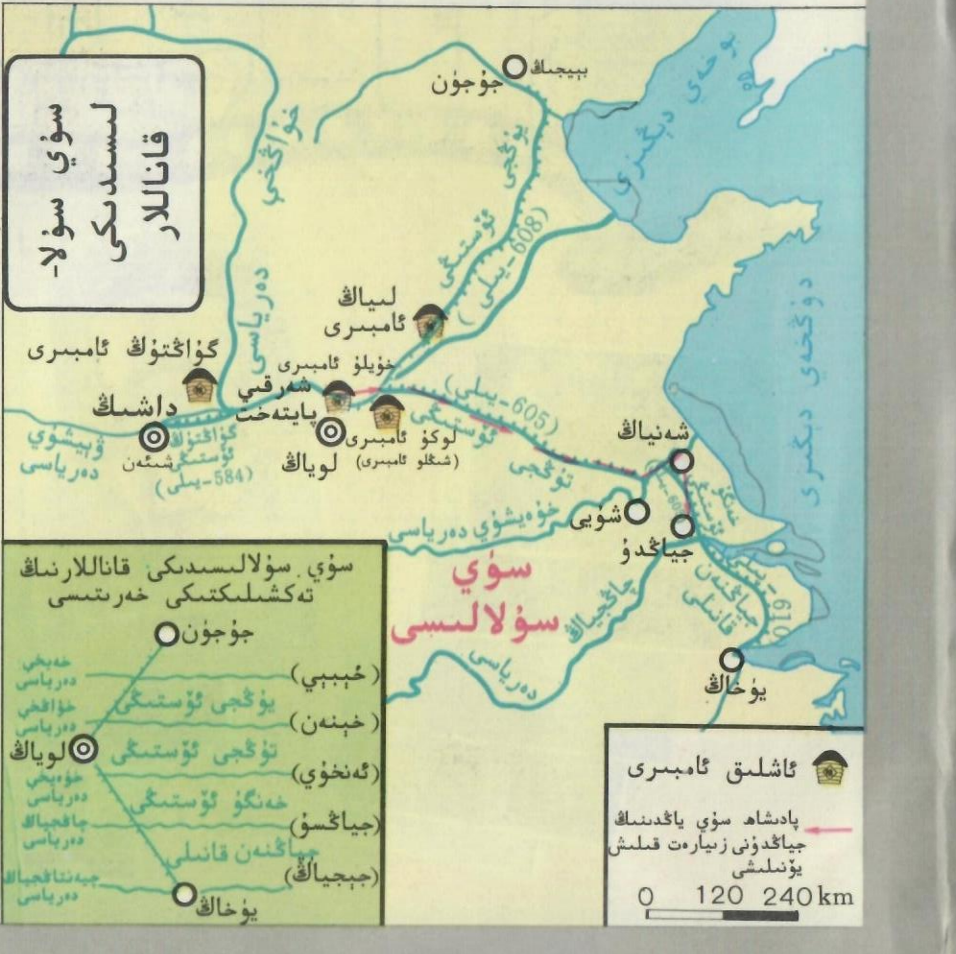
سۇي سۇلالىسىدىكى قاناللار
جۇجۇن
بېيجىڭ
خۇاڭخې دەرياسى
يۇڭجى ئۆستىڭى (608-يىلى)
لىياڭ ئامبىرى
گۇاڭتوڭ ئامبىرى
خۇيلو ئامبىرى
شەرقىي پايتەخت
داشىڭ
گۇاڭتوڭ ئۆستىڭى (584-يىلى)
لوياڭ
لوكو ئامبىرى (شىڭلو ئامبىرى)
تۇڭجى ئۆستىڭى (605-يىلى)
ۋېيشۇي دەرياسى
خۇەيشۇي دەرياسى
شەنياڭ
شۇيى
جياڭدۇ
خەنگو ئۆستىڭى
جياڭنەن قانىلى (610)
يۇخاڭ
سۇي سۇلالىسى
چاڭجياڭ دەرياسى
دوڭخەي دېڭىزى
سۇي سۇلالىسىدىكى قانالارنىڭ تەكشىلىكتىكى خەرىتىسى
جۇجۇن
(خېبېي)
(خېنەن)
(ئەنخۇي)
(جياڭسۇ)
(جېجياڭ)
يۇڭجى ئۆستىڭى
تۇڭجى ئۆستىڭى
خەنگو ئۆستىڭى
جياڭنەن قانىلى
لوياڭ
يۇخاڭ
ئاشلىق ئامبىرى
پادىشاھ سۇي ياڭدىنىڭ جياڭدۇنى زىيارەت قىلىش يۆنىلىشى
0 120 240 km

سۇي سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى
شەرقىي تۈركلەر
غەربىي تۈركلەر
تۈركلەر ئوردىسى
غەربىي تۈركلەر خاقانىنىڭ ئوردىسى
داشىڭ (581—604-يىللار)
لوياڭ
شەرقىي پايتەخت
جوجۈن
جياڭدۇ
جيەنكاڭ
سۇي سۇلالىسى
كورېيە
سىللا
بېكچې
پۇلار
(بەيپۇلار)
ئۈچ ۋازارەت، ئالتە پىرقە تۈزۈمى
پادىشاھ

ئەنبېي قورۇقچىبەگ
ئەنبېي قورۇقچىبەگ مەھكىمىسى
دەرياسى
قارا سۇ دەرياسى
خېيلۇڭجياڭ
مو خې
تۈرك
ئەندۇڭ قورۇقچىبەگ مەھكىمىسى
چەنتۈي ھەربىي مەھكىمىسى
بېيجىڭ
يۇجۇ
تاڭ سۇلالىسى
خۇاڭخې دەرياسى
چاڭئەن
لوجۇ
ياڭجۇ
چاڭجياڭ دەرياسى
يىجۇ
چۈەنجۇ
گۇاڭجۇ
ئەنئان ھەربىي مەھكىمىسى
(679-يىلى قۇرۇلغان)
شەرقىي دېڭىز
تەيۋەن
جەنۇبىي دېڭىز

تاڭ سۇلالىسىنىڭ
ئومۇمىي خەرىتىسى
زۇڭجاڭنىڭ 2-يىلى (669-يىلى)
مەھكىمىسى
ئارال كۆلى
بالقاش كۆلى
ئالتاي
بەشبالىق ھەربىي مەھكىمىسى
(702-يىلى قۇرۇلغان)
ئەنشى قۇرۇقچىبەگ
مەھكىمىسى
مەھكىمىسى
قۇرۇقچىبەگ
كۇچار
ئەنشى
پامىر
تۇبۇتلەر
لخاسا شەھىرى
بىنگال قولتۇقى
0 210 420 630 km
تۈركلەر
تاڭ سۇلالىسى
غەربىي پايتەخت
تۇبۇتلەر
تاڭ سۇلالىسىنىڭ
ئومۇمىي خەرىتىسى
كەيۈەننىڭ 29-يىلى (741-يىلى)
ئۇيغۇرلار
تاڭ سۇلالىسى
شاڭدۇ
تۇبۇتلەر
تاڭ سۇلالىسىنىڭ
ئومۇمىي خەرىتىسى
يۈەنخېنىڭ 15-يىلى (820-يىلى)

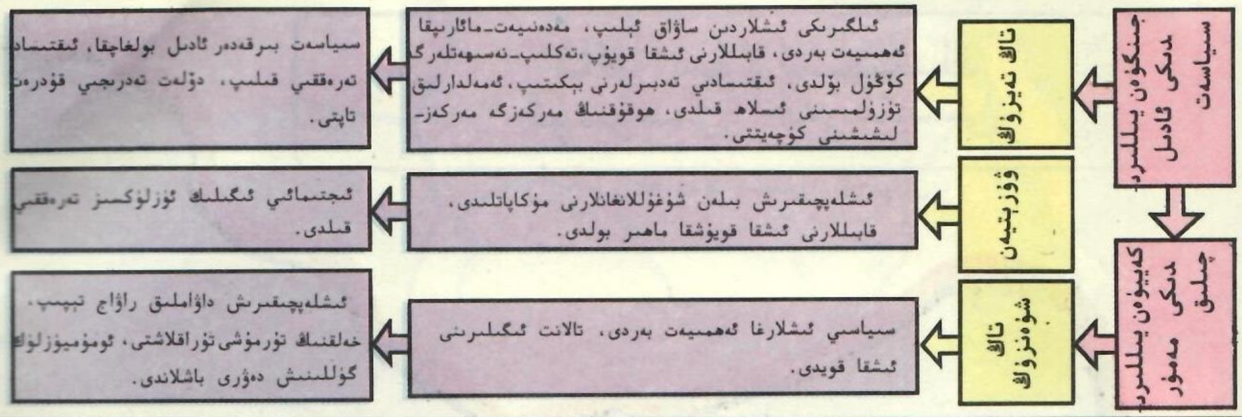

تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى سودا شەھەرلىرى ۋە قول ھۈنەرۋەنچىلىك رايونلىرىنىڭ تارقىلىشى

تاڭ سۇلالىسىدە ياسالغان ئۈچ خىل رەڭلىك ساپال بۇيۇم: تۆگە ئۈستىدىكى نەغمىچىلەر

تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى ئاددەم، گۈل ۋە قۇشلارنىڭ سۈرىتى ئويۇلغان مىس كۆز

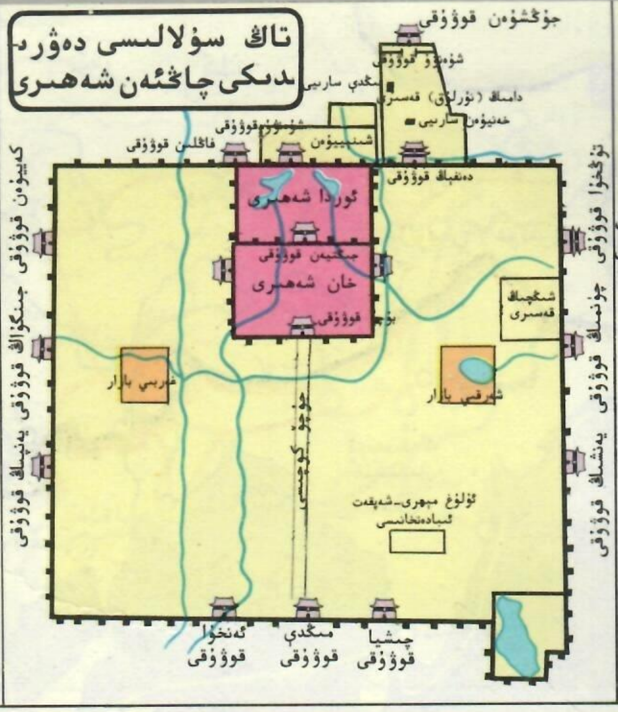

تاڭ دەۋرىدىكى دامىڭ ئوردىسىنىڭ خەنيۈەن سارىيى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگىنى

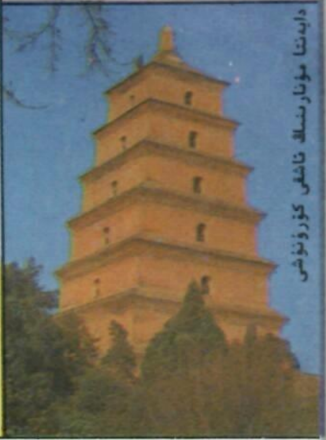

دايەنتا مۇنارىنىڭ تاشقى كۆرۈنۈشى

تاڭ سۇلالىسىنىڭ چەت ئەللەر بىلەن بولغان قاتناش ئالاقىسى

تاڭ شۈەنزاڭنىڭ غەربكە ساياھىتى

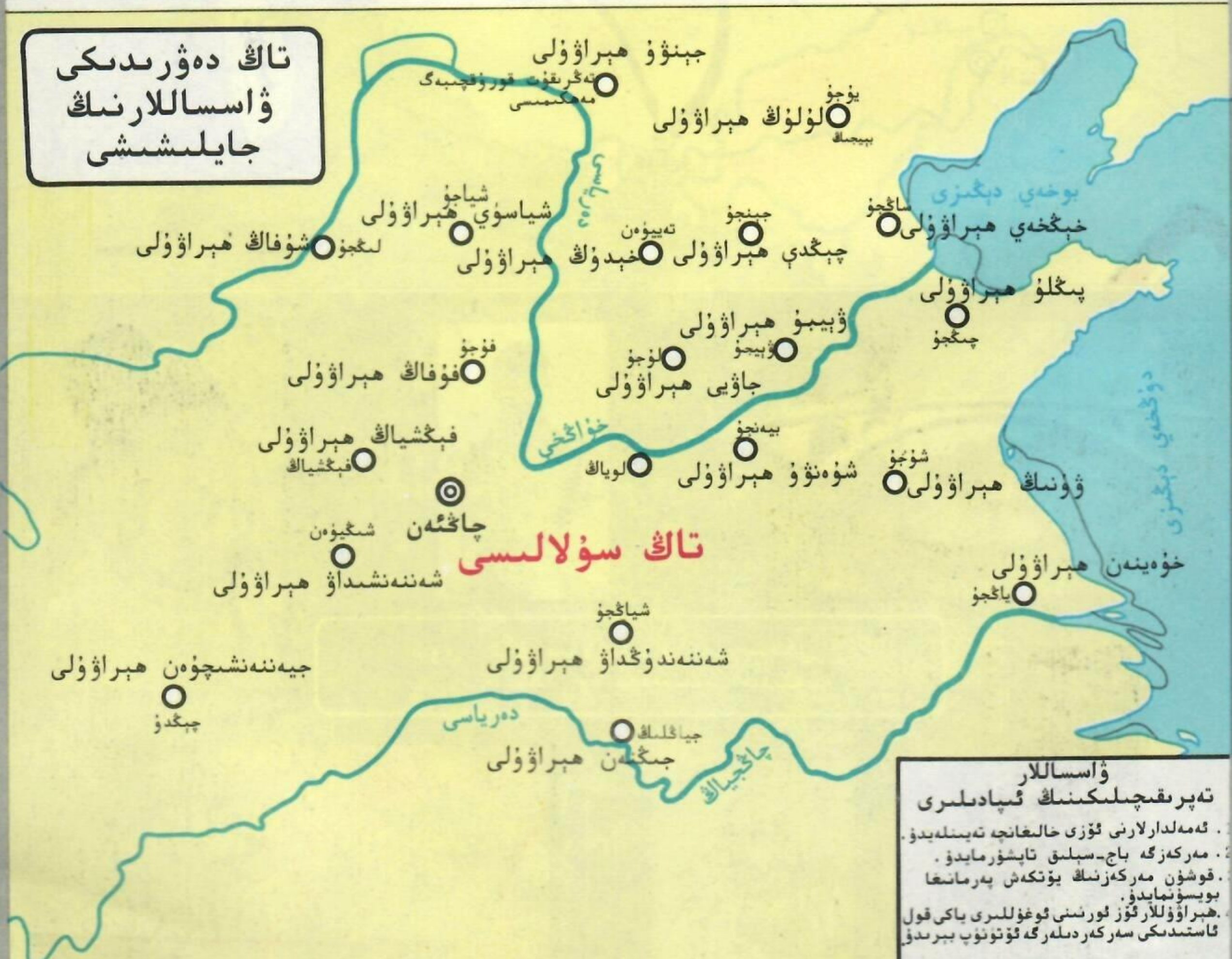

يۈەنخېنىڭ ئاخىرقى يىللىرى، تاڭ سۇلالىسى تېررىتورىيىسى ئىچىدە پايتەخت شەھەرلىرىدىن باشقا يەنە 47 بازار بار بولۇپ، خەرىتىدە مۇھىملىرى تاللاپ كۆرسىتىلدى.

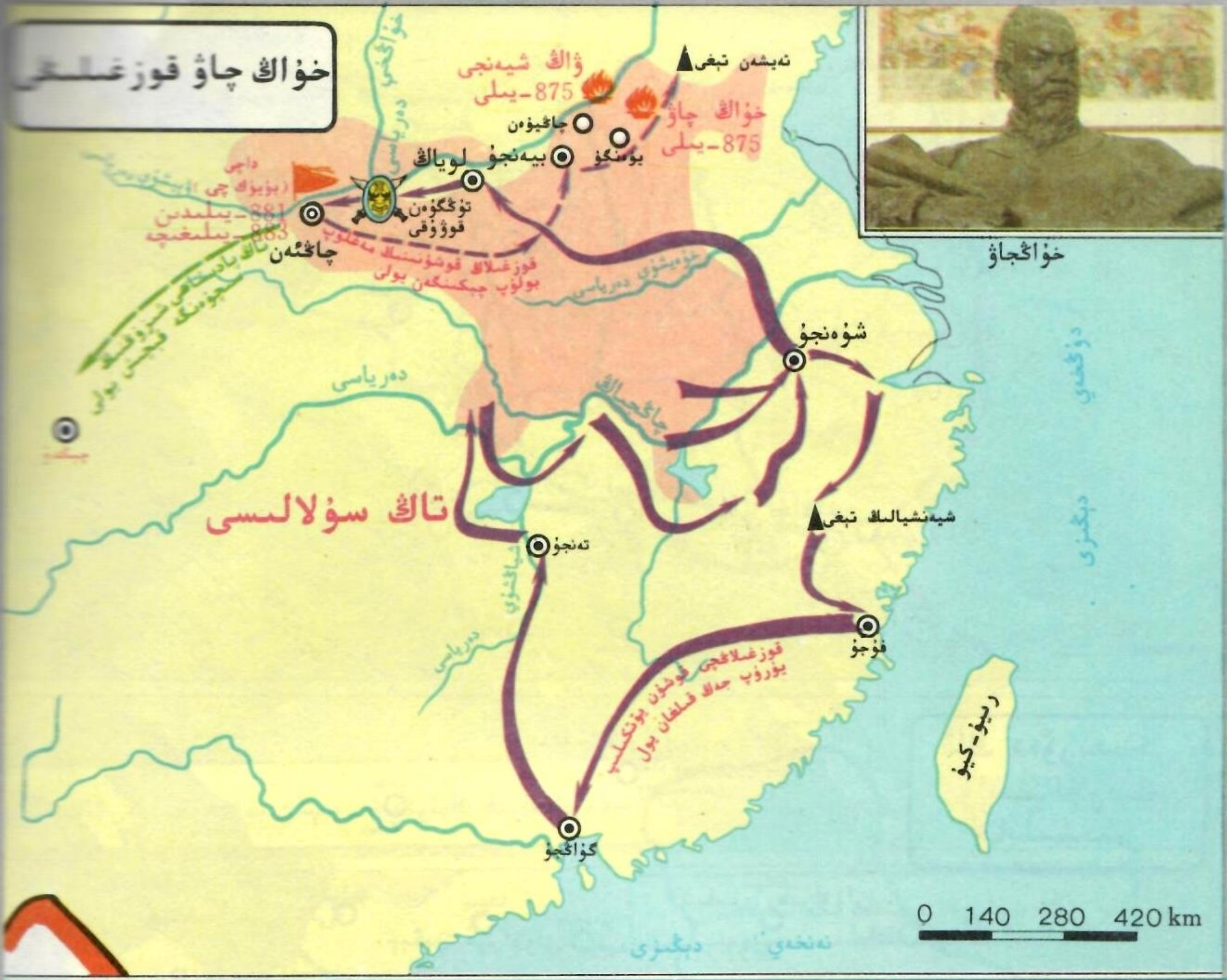

سۈي، تاڭ سۇلالىلىرى دەۋرىدىكى
پەن-تېخنىكا ۋە مەدەنىيەت-سەنئەت

جاۋجو كۆۋرۈكى

سىياڭ يىشاڭ

لى بەي

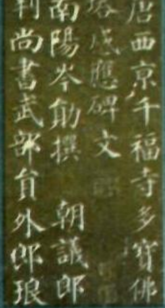

大唐西京千福寺多寶佛
塔感應碑文
南陽岑勛撰 朝議郎
判尚書武部員外郎琅

يەن جېنچىڭ يازغان «دوباۋ مۇنارى ئابىدىسى»

يەن جېنچىڭ

يەن لىبېننىڭ «تەختىراۋان رەسىمى»

بەش سۇلالە، ئون پادىشاھلىق

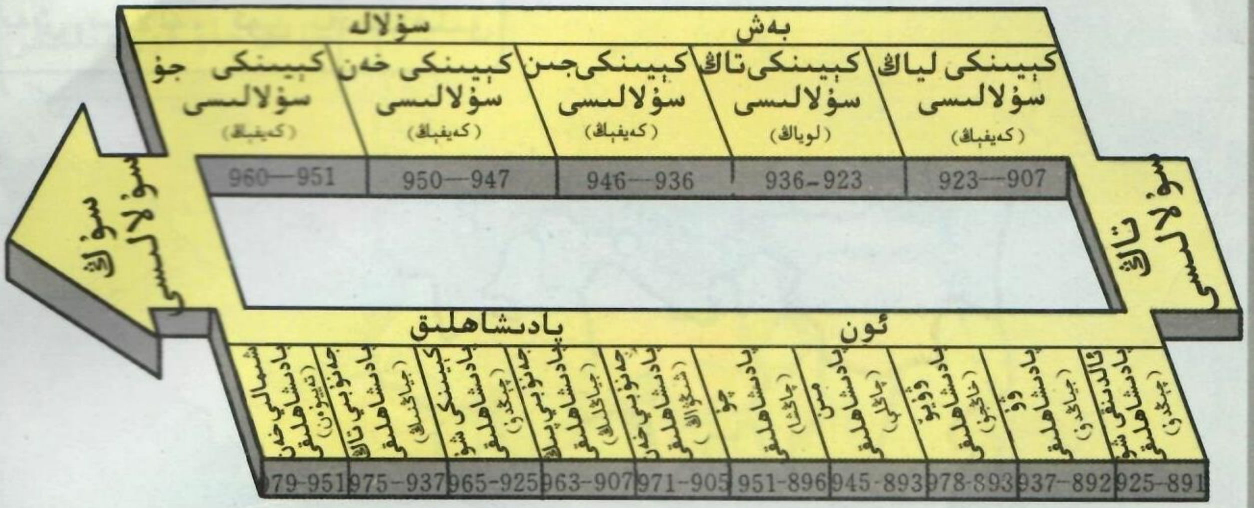

جاۋ كۇاڭيىن—جۇ ۋىلايىتى (ھازىرقى خېبېي ئۆلكىسىدە) دىن، كېيىنكى جۇ سۇلالىسى دەۋرىدە ساراي ساقچىلىرىنىڭ باش نازارەتچىسى بولغان. 960-يىلى، ئۇ پادىشاھ جۇگۇڭدىنىڭ كىچىك، ئاجىزلىقىدىن پايدىلىنىپ، شىمالىي خەن پادىشاھلىقى لياۋ خانلىقى بىلەن بىرلىشىپ ھۇجۇم قىلغاندا، چېنچياۋ ئۆتىكىدە ھەربىي ئۆزگىرىش قوزغاپ، قول ئاستىدىكىلەرنىڭ قوللىشى بىلەن پادىشاھ بولۇپ، كېيىنكى جۇ سۇلالىسىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، سۇڭ سۇلالىسىنى قۇردى.

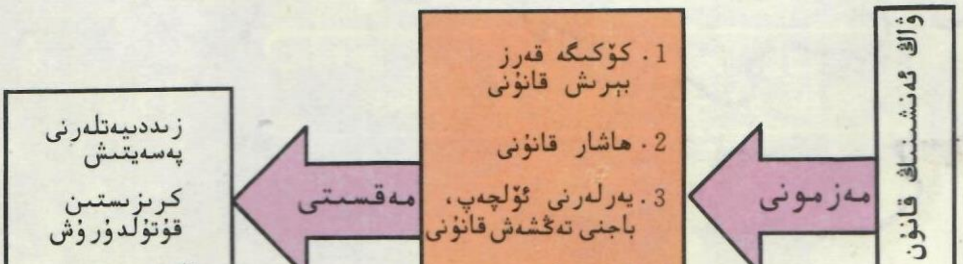

ۋاڭ ئەنشى

لياۋ، شىمالىي سۇڭ ۋە
غەربىي شيا (تاڭغۇت)
خانلىق ـــــ لىرىنىڭ
ۋەزىيىتى
لياۋ سۇلالىسى
شاڭجىڭ
(ئۇستۇن ئاستانە)
جۇڭجىڭ (ئوتتۇرا ئاستانە)
(1007-يىلدىن كېيىن پايتەخت قىلىپ بېكىتىلدى).
916-يىلى قىتان دۆلىتى قۇرۇلدى
غەربىي شيا خانلىقى
شىڭچىڭ
1038-يىلى
بالاساغۇن
قارا
خانىيلار
قوچو ئۇيغۇرلىرى
قوچو
(ئىدىقۇت)
سېرىق چاچلىق ئۇيغۇرلار
خاككاسلار (قىرغىزلار)
ئۇراقايلار
دۇڭجىڭ
(شەرقىي ئاستانە)
960-يىلى
شىمالىي سۇڭ سۇلالىسى
تۇبۇت قەبىلىلىرى
دالى شەھىرى
دالى
دۆلىتى
شەرقىي دېڭىزى
جەنۇبىي دېڭىزى
0 270 540 810 km
شىمالىي سۇڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى دۇڭجىڭ شەھىرى
خان شەھىرى
تاشقى
شەھەر
نەنخەي
دېڭىزى

بۈگۈنكى يىنچۈەن شەھىرىنىڭ غەربىي رايونىدىكى خېلەنشەن تېغىنىڭ شەرقى ئېتىكىگە جايلاشقان غەربىي شيا (تاڭغۇت) خانلىقى خانىنىڭ قەبرىسى غەربىي شيا خانلىقىدىن ھازىرغىچە ساقلىنىپ كېلىۋاتقان كۆلىمى ئەڭ چوڭ خارابىلىق بولۇپ، ئۇ يەردە پادىشاھ قەبرىسىدىن سەككىزى ۋە قوشۇپ دەپنە قىلىنغانلار قەبرىسىدىن 70 نەچچىسى بار . ھەربىر قەبرىنىڭ تۆت ئەتراپى تاملار بىلەن توسۇلغان، كۆلىمى 100 مىڭ كۇۋادرات مېتىر كېلىدۇ، قەبرىلەر يەر ئاستى قەۋرىستانلىقى ۋە يەر ئۈستى ئوردىسىدىن ئىبارەت ئىككى قىسىمغا بۆلۈنىدۇ، لېكىن قەۋرىستانلىق شىمالدىن جەنۇبقا يۈزلەندۈرۈلگەن بولۇپ، بۇ تەرىپى جۇڭگودىكى باشقا پادىشاھلارنىڭ قەبرىلىرى بىلەن ئوخشىشىپ كېتىدۇ.

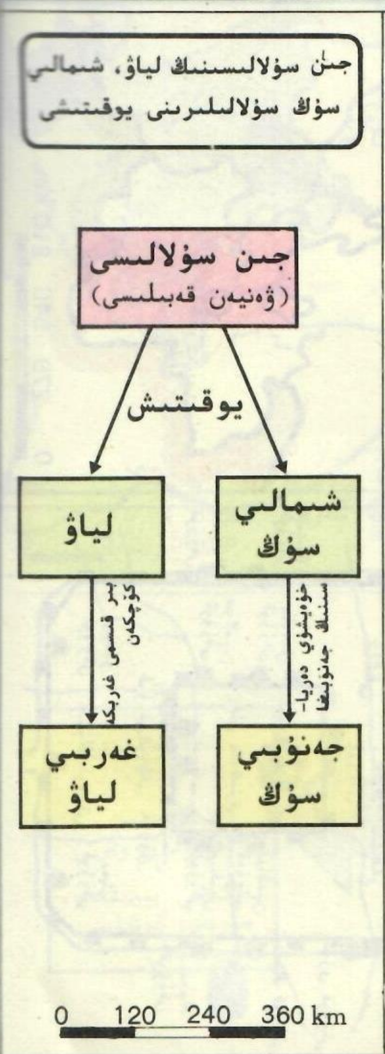

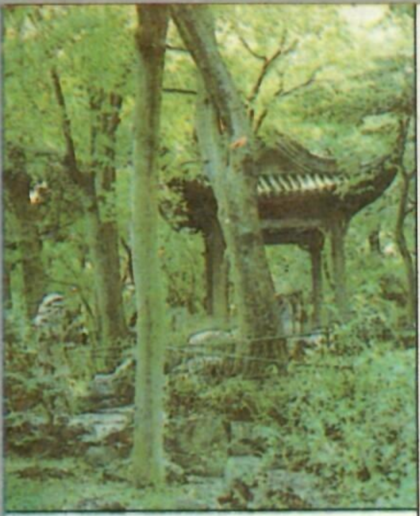

ساڭلاڭ شىپىڭى—بۇ، شىمالىي سۇڭ سۇلالىسى شائىرى سۇ شۇنچىن دەۋرىدە ياسىلىشقا باشلىغان بولۇپ، جەنۇبىي سۇڭ سۇلالىسى دەۋرىدە خەن شىجۇڭ- نىڭ تۇرالغۇسى بولغان.

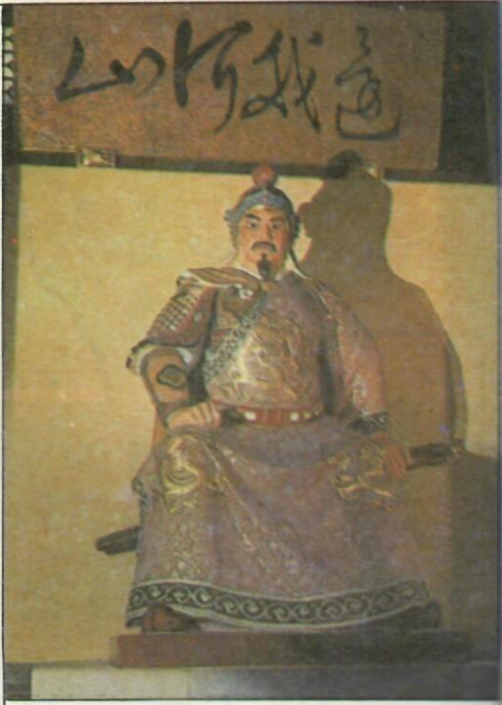

...: شياڭجۇ (ھازىرقى خېنەن) نىڭ تاڭيىن دېگەن يېرىدىن، ئۇ كىچىكىدىن باشلاپلا ئۇستىسىدىن جامباشچىلىق ماھارىتىنى ئۆگەنگەن. 1122-يىلى ھەربىي قوشۇنغا قاتنىشىپ، جەڭ مەيدانىدا باتۇرلۇق كۆرسەتكەن. 114 -يىلى ۋۇجۇ خېنەنگە قوشۇن باشلاپ كىرگەندە، ئۇ يەنچېڭدە جىن سۇلالىسى قوشۇ- نىنىڭ ئاساسىي كۈچىنى قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ، جېڭجۇ، لو- ياڭ قاتارلىق جايلارنى قايتۇرۇۋالدى. 1142-يىلى 1-ئاينىڭ ... دالى ئىبادەتخانىسىنىڭ فېڭبو شىپىڭىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىدى.

جىن، جەنۇبىي سۇڭ ۋە غەربىي شيا (تاڭغۇت) سۇلالىرىنىڭ ۋەزىيىتى

بەش سۇلالە لياۋ، شيا، سۇڭ، جىن سۇلالىلىرى ئىگىلىكىنىڭ جايلىشىشى

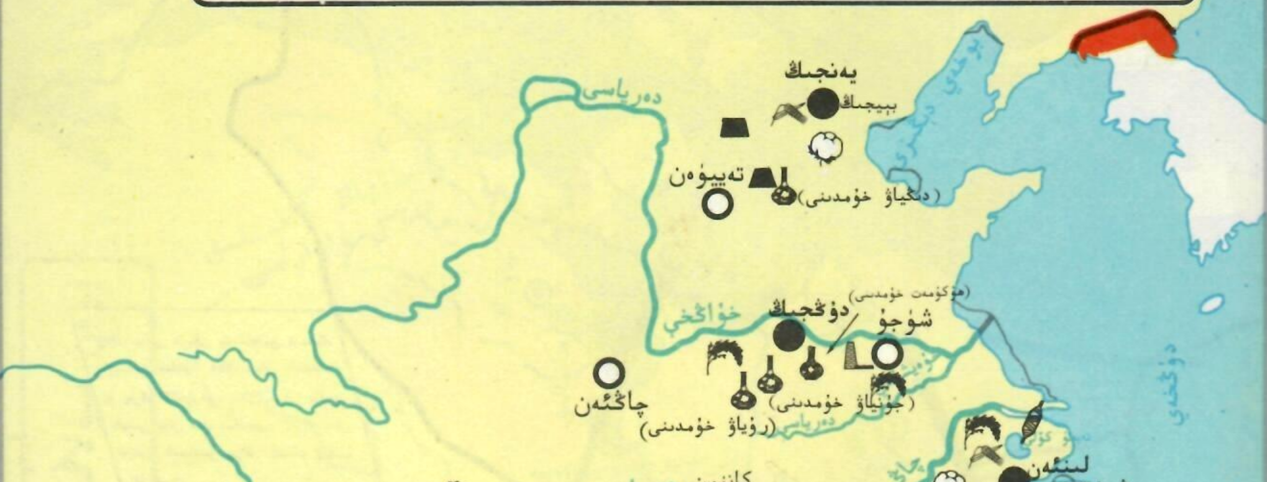

جەنۇبىي سۇڭ سۇلالىسىنىڭ قەغەز پۇلى

شىمالىي سۇڭ سۇلالىسىنىڭ قەغەز پۇلى

سۇڭ سۇلالىسى شال تىكىش ئېتى

موڭغۇللارنىڭ باش كۆتۈرۈشى ۋە يۈەن سۇلالىسىنىڭ جۇڭگونى بىرلىككە كەلتۈرۈشى

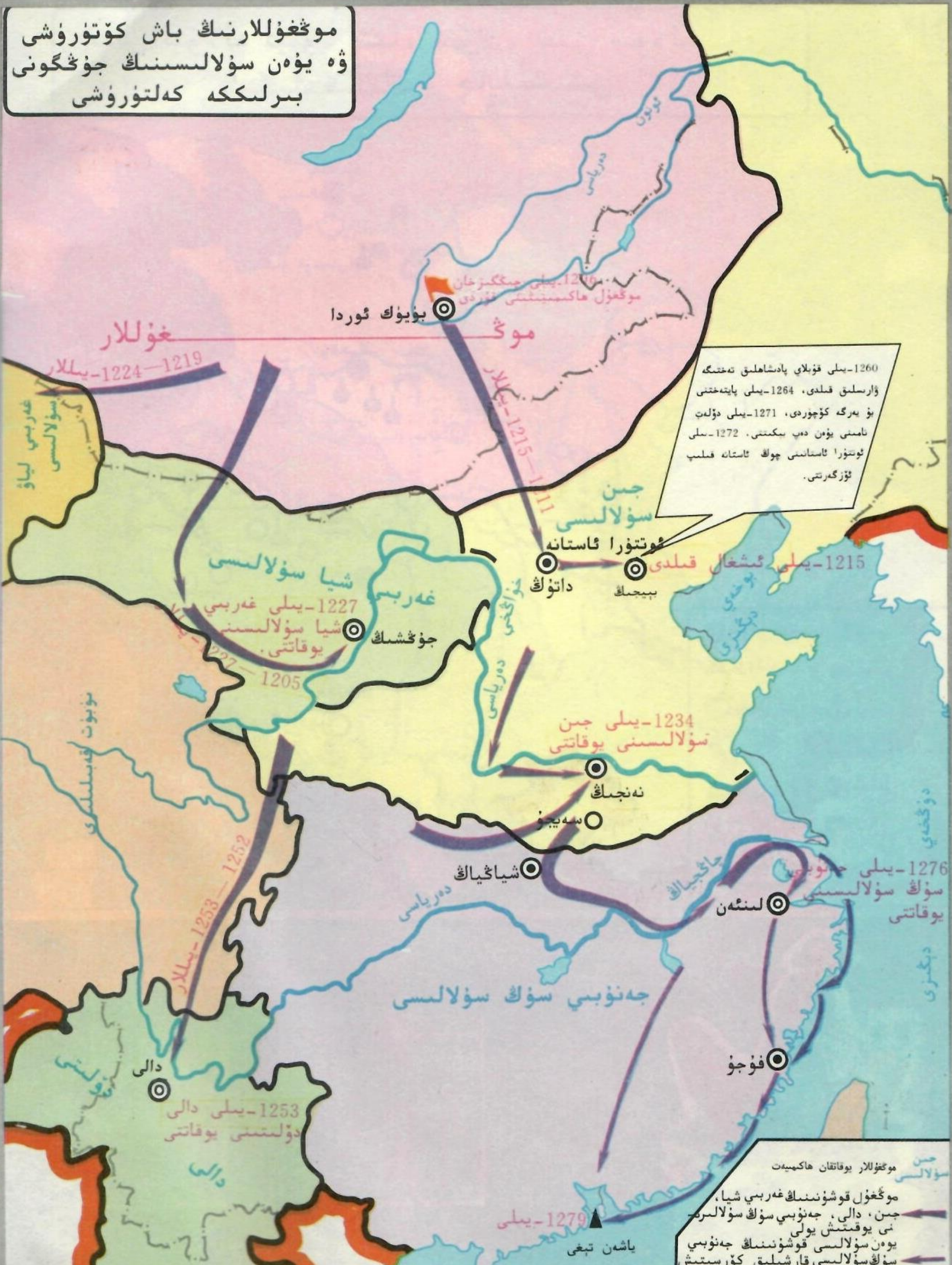

يۈەن سۇلالىسىنىڭ ئومۇمىي خەرىتىسى

يۈەن سۇلالىسىنىڭ مىللەتلەرنى دەرىجىگە ئايرىش جەدۋىلى

دەرىجە	نامى	مىللەت
	موڭغۇللار	موڭغۇللار
	رەڭدار كۆزلۈكلەر	ئەسلىدىكى تاڭغۇتلار ۋە ئۇيغۇرلار قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ
	خەنزۇلار	ئەسلىدىكى جىن سۇلالىسى ھۆكۈمرانلىق قىلغان رايونلاردىكى خەنزۇلار ۋە قىتانلار، جۇرجىنلار قاتارلىق مىللەتلەرنى ھەمدە موڭغۇللارغا دەسلەپتە بويسۇنغان يۈننەن، سىچۈەن ئىككى ئۆلكىدىكى كىشىلەر ۋە كورىيىلىكلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.
	جەنۇبلۇقلار	ئەسلىدىكى جەنۇبىي سۇڭ سۇلالىسى ھۆكۈمرانلىق قىلغان رايونلاردىكى خەنزۇلار ۋە باشقا مىللەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ

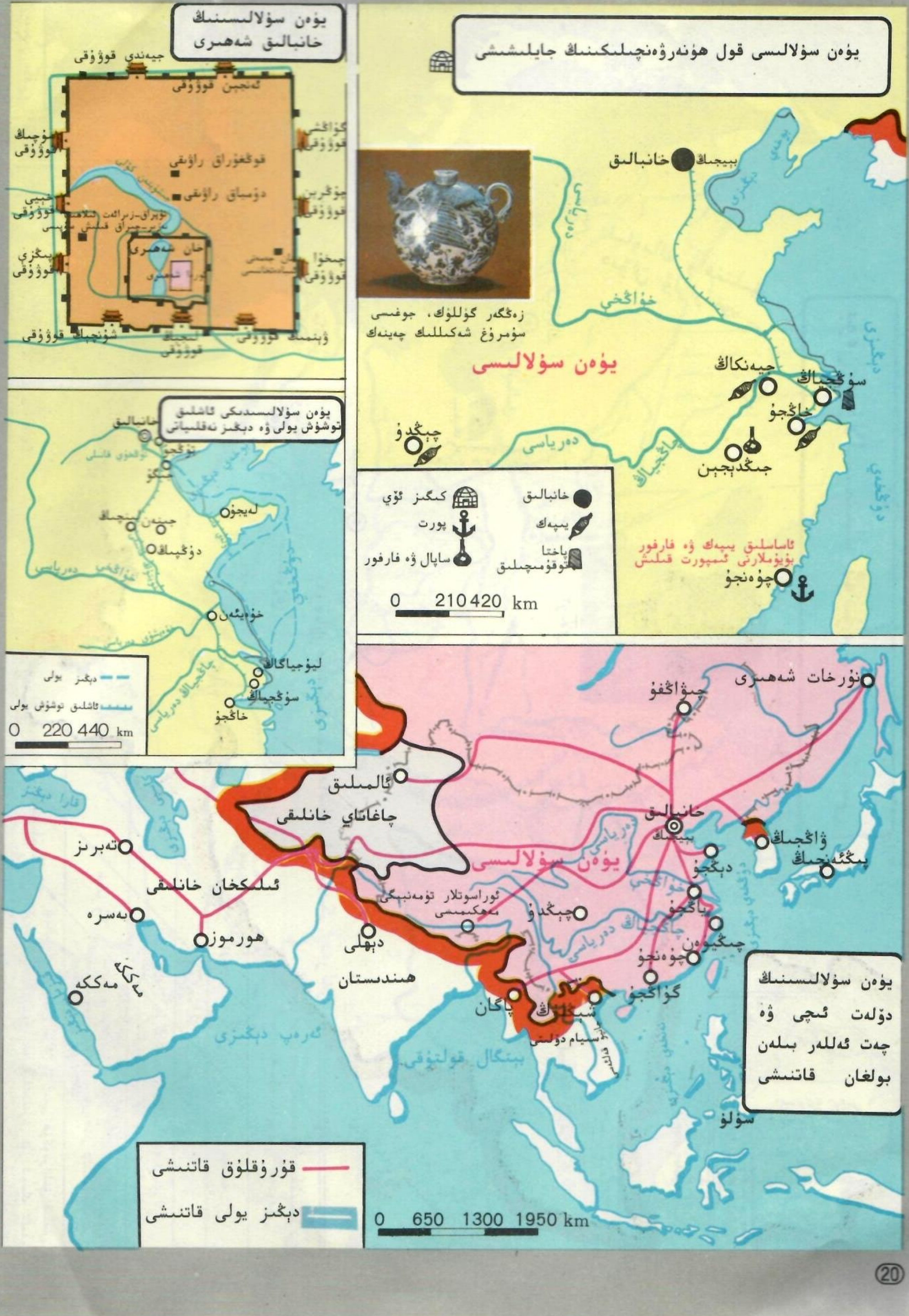
يۈەن سۇلالىسىنىڭ
خانبالىق شەھىرى
جيەندې قوۋۇقى
گۇاڭشى قوۋۇقى
فۇچىڭ قوۋۇقى
فۇقىغوراق راۋىقى
دۇمباق راۋىقى
خان شەھىرى
ۋېنمىڭ قوۋۇقى
شۇنچىڭ قوۋۇقى
يۈەن سۇلالىسى قول ھۈنەرۋەنچىلىكىنىڭ جايلىشىشى
خانبالىق
بېيجىڭ
زەڭگەر گۈللۈك، جوغىسى
سۈمرۈغ شەكىللىك چەينەك
يۈەن سۇلالىسى
جيەنكاڭ
سۇجىياڭ
خاڭجۇ
چېڭدۇ
جىڭدېجېن
خانبالىق
يىپەك
كىگىز ئۈي
پورت
ساپال ۋە فارفور
پاختا
توقۇمىچىلىق
ئاساسلىق يىپەك ۋە فارفور
بۇيۇملىرىنى ئېكسپورت قىلىش
چۈەنجۇ
0 210 420 km
يۈەن سۇلالىسىدىكى ئاشلىق
توشۇش يولى ۋە دېڭىز نەقلىياتى
دېڭىز يولى
ئاشلىق توشۇش يولى
0 220 440 km
نۇرخات شەھىرى
چىۋاڭفۇ
ئالمىلىق
چاغاتاي خانلىقى
خانبالىق
ۋاڭجىڭ
يېڭئەنجىڭ
تەبرىز
ئىلىخان خانلىقى
بەسرە
ھورموز
مەككە
دېھلى
ھىندىستان
ئۇراسوتلار تۈمەنبېگى
مەھكىمىسى
چېڭدۇ
يۈەن سۇلالىسى
گۇاڭجۇ
چۈەنجۇ
پاگان
سىيام دۆلىتى
ئەرەب دېڭىزى
بېنگال قولتۇقى
سۇلۇ
يۈەن سۇلالىسىنىڭ
دۆلەت ئىچى ۋە
چەت ئەللەر بىلەن
بولغان قاتنىشى
قۇرۇقلۇق قاتنىشى
دېڭىز يولى قاتنىشى
0 650 1300 1950 km

سۇڭ، يۈەن سۇلالىرى دەۋرىدىكى پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت-سەنئەت

گۇەن خەنچىڭ

سىماگۇاڭ

جەنۇبنى كۆرسەتكۈچ

بى شېڭ

نۇرخات باش
بويۇرغا ۋازارىتى
تا تا ر
مىڭ
سۇلالىسىدىكى
جىڭشى
خۇاڭخې
شىئەن
مىڭ
سۇلالىسى
نەنجىڭ
چاڭجىياڭ دەرياسى
فۇجۇ
يۈننەن
گۇاڭجۇ
نەنخەي دېڭىزى
مىڭ سۇلالىسى
نەنخەي
دېڭىزى

مىڭ سۇلالىسىنىڭ
ئومۇمىي خەرىتىسى
شۈەندېنىڭ 8-يىلى
(1433-يىلى)
ئويراتلار
بالىق
ئىلى
كۆكئىبارت
جيايۇگۇەن
قوۋۇقى
0 200 400 km
ئويراتلار
تاتارلار
يەركەن
مىڭ
سۇلالىسى
مىڭ سۇلالىسىنىڭ
ئومۇمىي خەرىتىسى
ۋەنلىنىڭ 10-يىلى (1582-يىل)

مىڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى بېيجىڭ شەھىرى

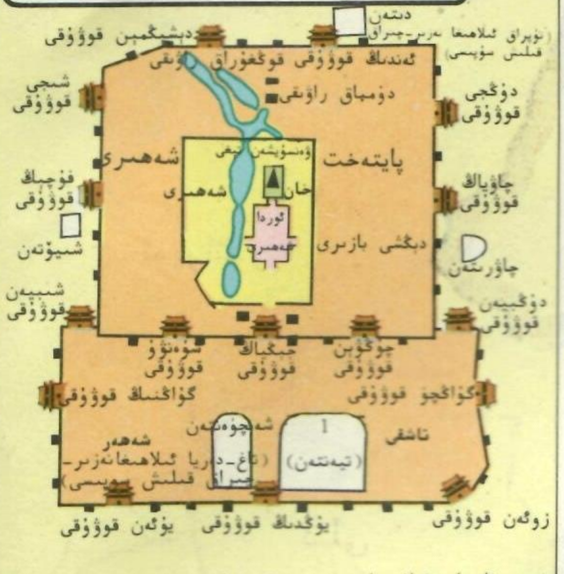

1 يەر-ئاسمان ئىلاھىغا نەزىر-چىراق قىلىش سۇپىسى

مىڭ سۇلالىسىنىڭ ھوقۇق مەركەزگە مەركەزلەشكەن ھاكىمىيىتى

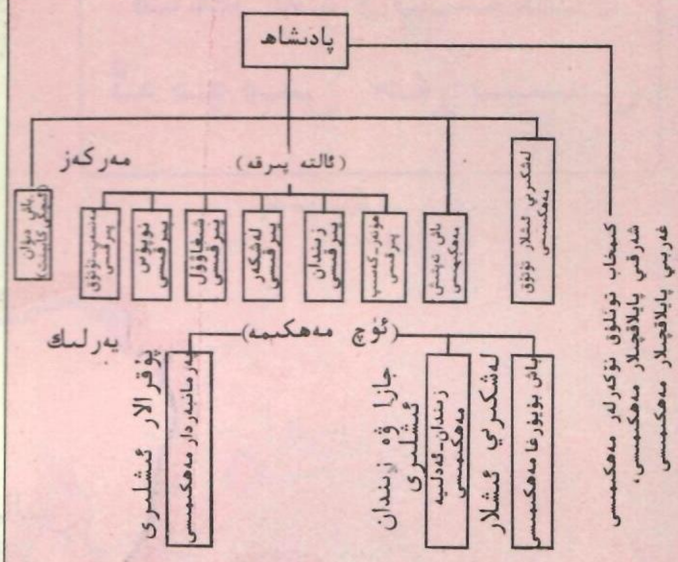

ئاپەتنى يوقىتىش ئۇرۇشى

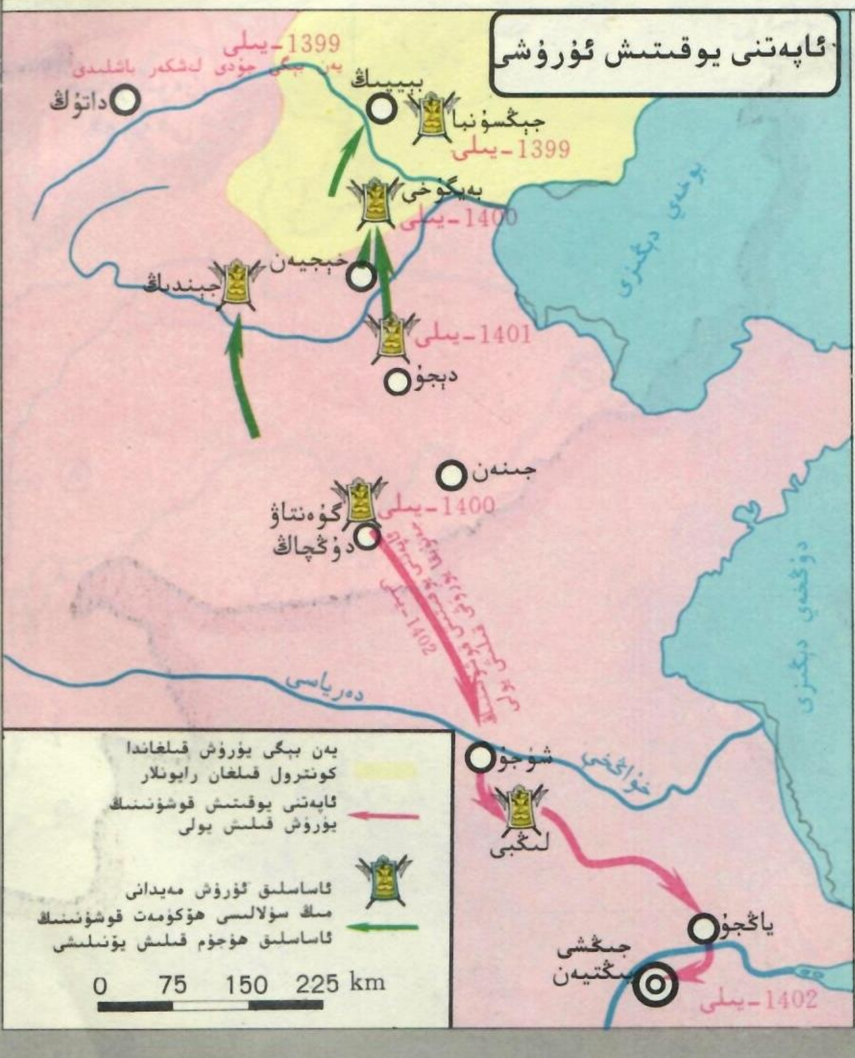

پادىشاھ جۇدى

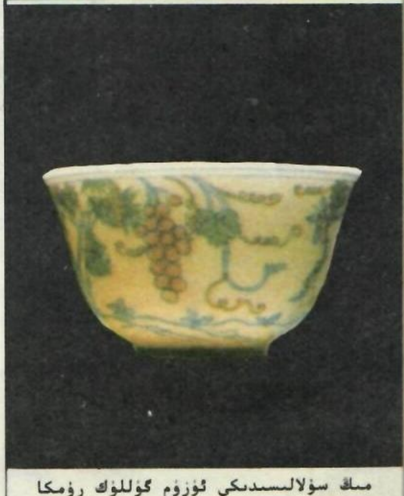

مىڭ سۇلالىسىدىكى ئۈزۈم گۈللۈك رۇمكا

كاپىتالىزم بىخلىرى (مىڭ سۇلالىسىنىڭ ئوتتۇرا ۋە ئاخىرقى مەزگىلى)

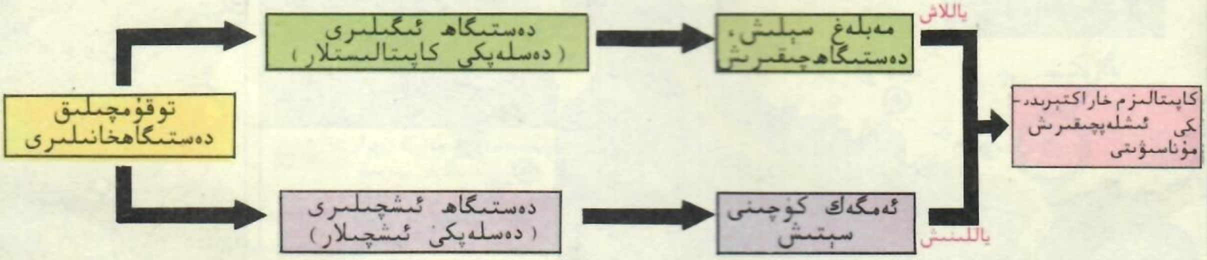

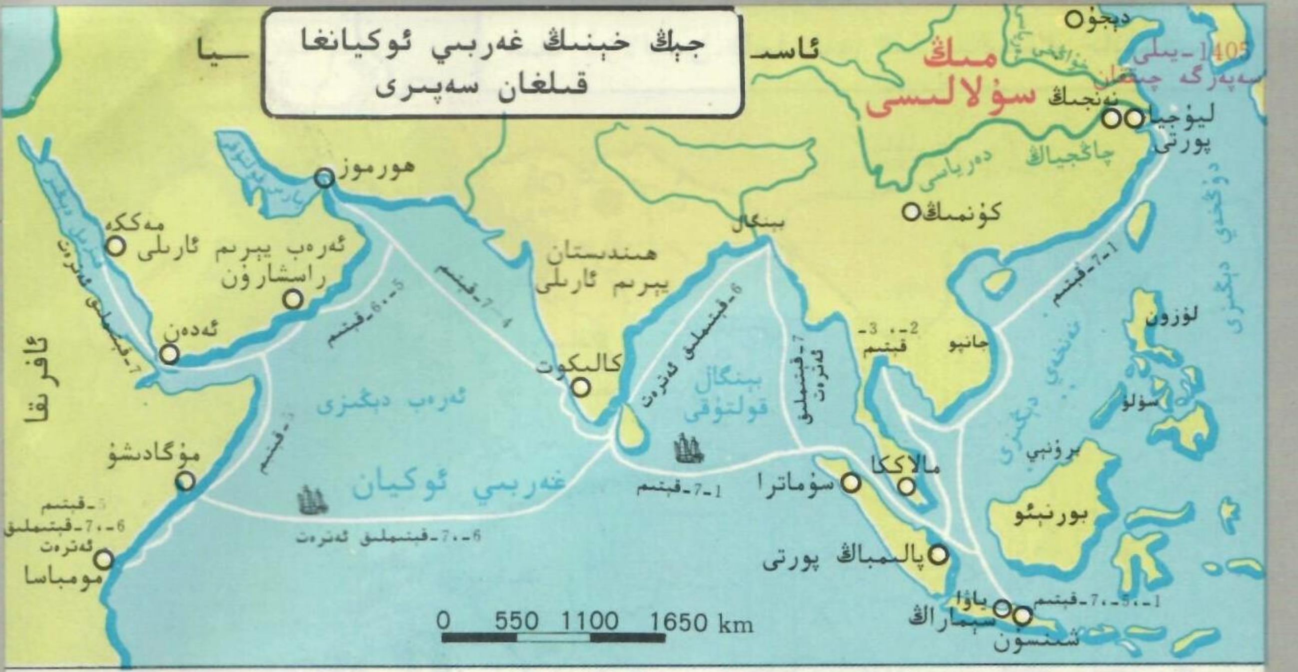
جېڭ خېنىڭ غەربىي ئوكيانغا
قىلغان سەپىرى
ئاسىيا
مىڭ سۇلالىسى
ئافرىقا
ئەرەب يېرىم ئارىلى
ھىندىستان يېرىم ئارىلى
ئەرەب دېڭىزى
بېنگال قولتۇقى
غەربىي ئوكيان
ھورموز
مەككە
راسشارون
ئەدەن
كالىكوت
مۇگادىشو
مومباسا
سۇماترا
مالاككا
پالېمباڭ پورتى
بورنېئو
لۇزون
سۇلۇ
0 550 1100 1650 km

چى جىگۇاڭ قوشۇنىنىڭ
ياپون قاراقچىلىرىغا قارشى
تۇرۇش ۋەزىيىتى
مىڭ
سۇلالىسى
چاۋشيەن
ياپونىيە
دېڭجۇ
تەيجۇ
1561-يىلى
فۇجۇ
فۇچىڭ
1562-يىلى
چى جىگۇاڭ
ياپون قاراقچىلىرى بېسىپ
كىرىپ پاراكەندىچىلىك
تۇغدۇرغان رايونلار
ياپون قاراقچىلىرىنىڭ
بېسىپ كىرىش يولى
0 170 340 km

ئالەمدىكى بارچە دۆلەتلەرنىڭ تولۇق خەرىتىسى (بىر قىسمى)

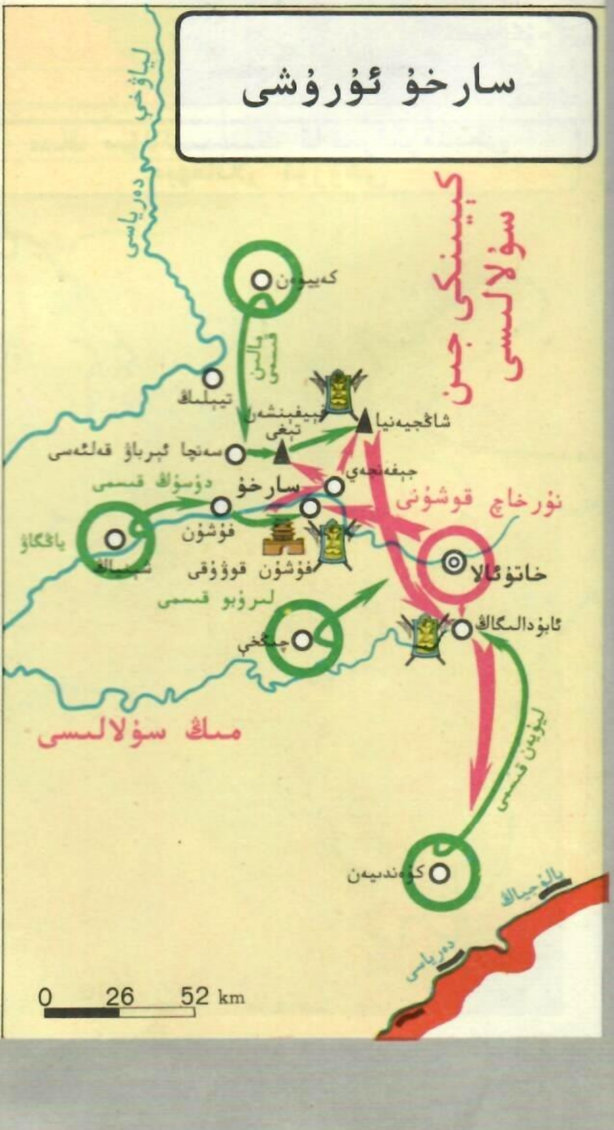

سارخۇ ئۇرۇشى

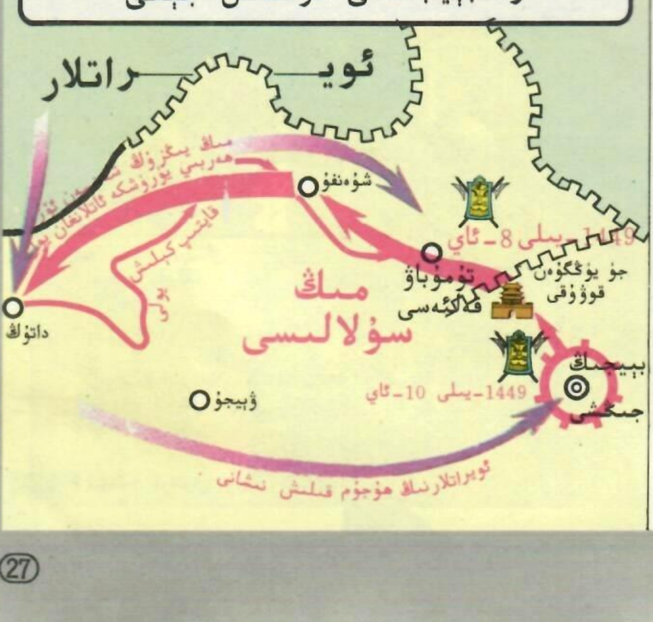

تۇمۇباۋ قەلئەسى ئۆزگىرىشى ۋە بېيجىڭنى قوغداش جېڭى

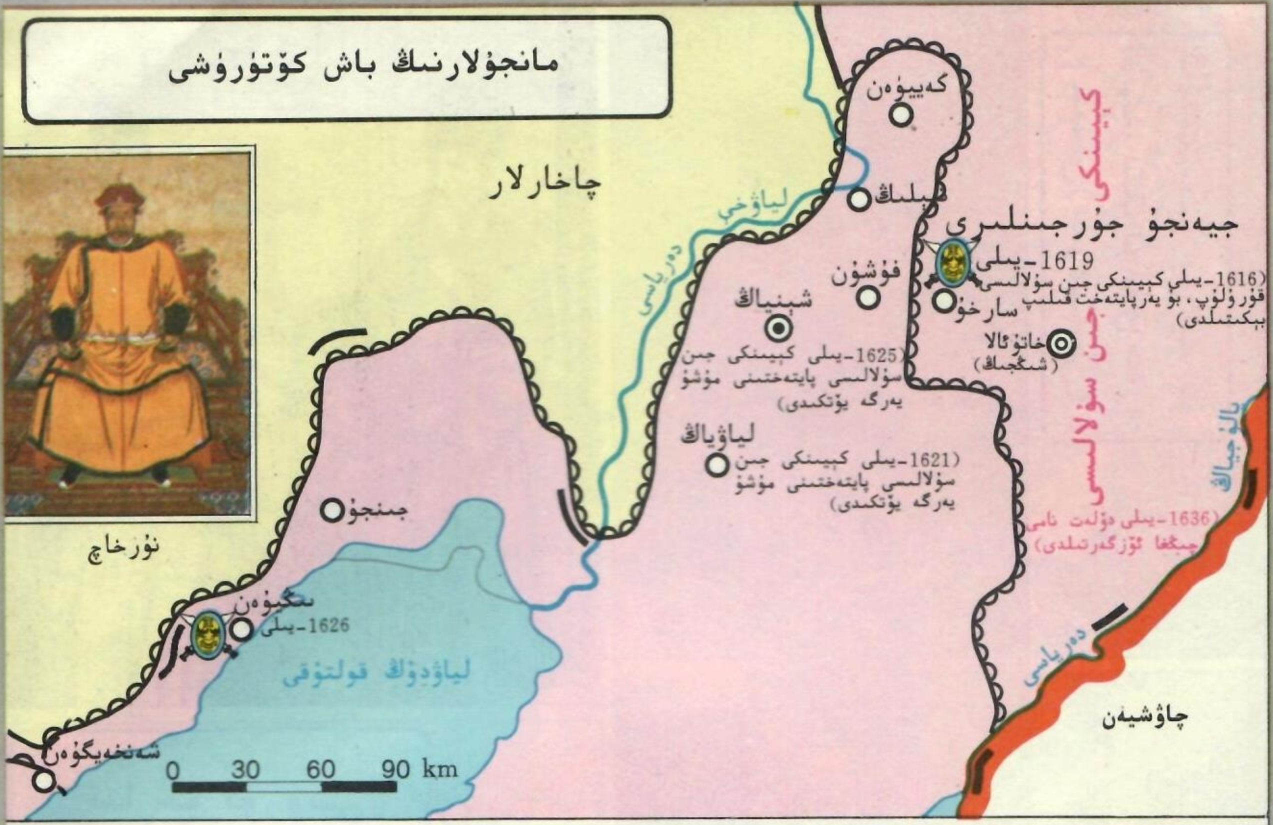
مانجۇلارنىڭ باش كۆتۈرۈشى
چاخارلار
نۇرخاچ
كەيۈەن
تېيلىڭ
جيەنجۇ جۇرجىنلىرى
1619-يىلى
(1616-يىلى كېيىنكى جىن سۇلالىسى قۇرۇلۇپ، بۇ يەر پايتەخت قىلىپ بېكىتىلدى)
فۇشۇن
شېنياڭ
سارخۇ
خاتۇئالا (شىڭجىڭ)
(1625-يىلى كېيىنكى جىن سۇلالىسى پايتەختىنى مۇشۇ يەرگە يۆتكىدى)
لياۋياڭ
(1621-يىلى كېيىنكى جىن سۇلالىسى پايتەختىنى مۇشۇ يەرگە يۆتكىدى)
جىنجۇ
نىڭيۈەن
1626-يىلى
لياۋدۇڭ قولتۇقى
شەنخەيگۇەن
لياۋخې دەرياسى
كېيىنكى جىن سۇلالىسى
يالۇجياڭ
(1636-يىلى دۆلەت نامى چىڭغا ئۆزگەرتىلدى)
دەرياسى
چاۋشيەن
0 30 60 90 km

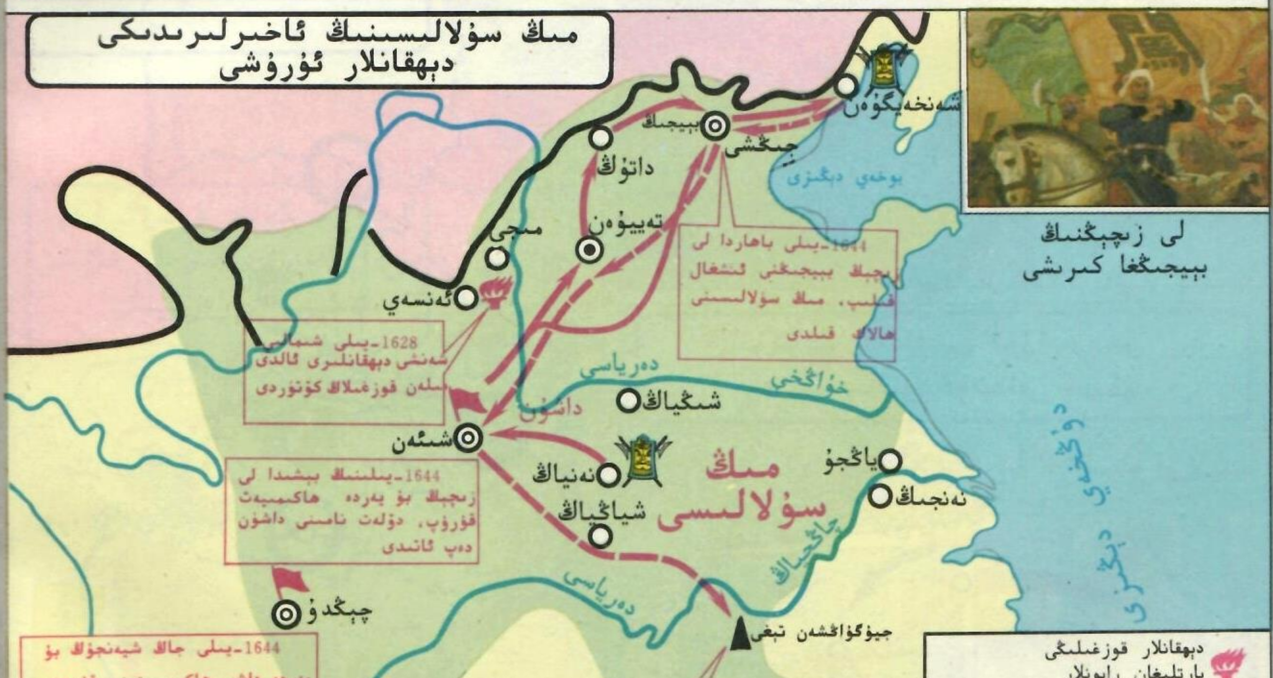
مىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرلىرىدىكى دېھقانلار ئۇرۇشى
لى زىچېڭنىڭ بېيجىڭغا كىرىشى
شەنخەيگۇەن
بېيجىڭ
جىڭشى
داتۇڭ
تەييۈەن
مىجى
ئەنسەي
بوخەي دېڭىزى
1644-يىلى باھاردا لى زىچېڭ بېيجىڭنى ئىشغال قىلىپ، مىڭ سۇلالىسىنى ھالاك قىلدى
1628-يىلى شىمالىي شەنشى دېھقانلىرى ئالدى بىلەن قوزغىلاڭ كۆتۈردى
دەرياسى
خۇاڭخې
شىڭياڭ
داشۇن
شىئەن
نەنياڭ
مىڭ سۇلالىسى
ياڭجۇ
نەنجىڭ
شياڭياڭ
1644-يىلىنىڭ بېشىدا لى زىچېڭ بۇ يەردە ھاكىمىيەت قۇرۇپ، دۆلەت نامىنى داشۇن دەپ ئاتىدى
چېڭدۇ
چاڭجياڭ دەرياسى
جيۇگۇڭشەن تېغى
دۇڭخەي دېڭىزى
1644-يىلى جاڭ شيەنجۇڭ بۇ يەردە داشى ھاكىمىيىتىنى قۇردى.
1645-يىلى لى زىچېڭ مۇشۇ يەردە مەردانىلىق بىلەن قۇربان بولدى.
دېھقانلار قوزغىلىڭى پارتلىغان رايونلار
ھاكىمىيەت قۇرۇلغان جايلار
لى زىچېڭ دېھقانلار قوشۇنىنىڭ يۈرۈش قىلىش يولى ۋە چېكىنىش يولى
دېھقانلار قوشۇنى بارغان رايونلار
0 170 340 510 km.

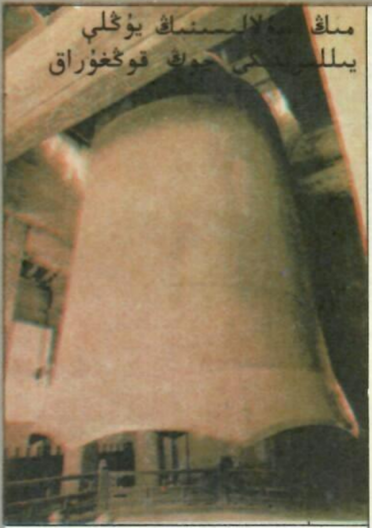

«دورا ئۆسۈملۈكلەر قامۇسى»
دىن كۆرۈنۈش

ۋۇ جېڭمىڭ

شى نەيئەن

شېنجۇ

مىڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى
مەدەنىيەت، سەنئەت

تاڭ شيەنزۇ

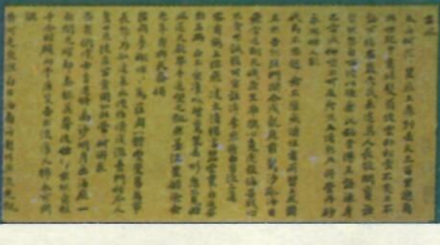

جۇيۈنمىڭنىڭ
كەيشۇ خېتى

تاڭ يىنىنىڭ «تۆت ساھىبجامال»
ناملىق ئەسىرى